

„Bog vse vidi in vse vé,
Greh se delati ne sme“.

Pri 10. pripovedi „Bog pokliče Abrahama“ beremo:

„Kdor zaupa na Boga,
Bat' se nima huđega“.

V vsi lični knjižici ne najdemo ničesar, kar bi bilo, da bi se človek spotikal. Tisek je še dokaj velik in lep, črke okusne, jezik gladek in pravilen. Ne moremo si torej kaj, da ne bi te knjižice prav živo priporočali. Če so gg. katehetje z nami enih misli, storili bodo vse potrebne korake, da to delce odobri tudi slavno ministerstvo in da se potem uvéde v naše slovenske ljudske šole, osobito v naše kmetske učilnice.

J. Lapajnc.

Knjižnica Družbe sv. Cirila in Metoda. Na svetlo daje in zalaga družba. II. zvezek. Rudolf Habsburški, oče avstrijske rodovine. Spisal slovenski mladini Fr Hubad, c. kr. gimnazijski profesor. V Ljubljani. Tisek J. Blaznikovih naslednikov. 1889. 8., str. 77. Ta zanimljivi zvezek ima to-le lepo tvarino: I. Rudolfova mladost. II. Rudolf, rimsko-nemški kralj. III. Razmere po Avstriji. IV. Borba med Otokarjem in Rudolfom. V. Rudolf podeli Avstrijo, Štajersko, Kranjsko in Slovensko Krajino svojima sinovoma. VII. Rudolfova vlada na Nemškem in njegova smrt.

G. pisatelj pravi v predgovoru: „Predraga mladina! V prvem zvezku seznanili ste se s presvetlim našim cesarjem Franc Jožefom I. Evo Vam v kratkih besedah podoba praočeta slavne cesarjeve rodovine. Videli bode, kako je narasla moč Habsburžanov po hrabrosti in čednosti vladarjev; videli bode, kako je blagoslovil Gospod Habsburžane za njihovo pobožnost in ljubesen do pravice, videli bode, da je naš cesar vreden potomec svojega praočeta.“

Cena 20 kr. Prav živo priporočamo to lepo knjižico šolskim knjižnicam, slovenski mladini in sploh vsem, ki radi berejo vzpodbudljive spise.

D o p i s i.

Z Dunaja. Boj za šolo. Kakor je bilo pričakovati, tako se je zgodilo; razprava o proračunu ministra za nauk in bogočastje je bila najzanimivejša v vsi proračunski debati. Levičarji, katerim je Liechtensteinov predlog posebno na želodcu, ker mislijo, da jim ta pripomore zopet k vladi, so vedno govorili o njem ter slikali v živih barvah nevarnosti, ki preté vsem národom, ako zadobi kedaj ta predlog pravomočno veljavo. Vsak levičarski govornik je tako zakusnil svoj govor, da je naposled prisilil kneza Liechtensteina in ministra Gauča spregovoriti. Posebno je mikalo slišati ministrovo mnenje, kajti ekscelenca se zna užé nad eno leto kaj spretno ugibati vsakej priliki, odločno povedati, je li pristaš ali nasprotnik Liechtensteinov. Kar so hoteli, so dosegli, čuli so oba govoriti, no nimajo razloga preveč se veseliti. Knez Liechtenstein je v svojem dolgem govoru razložil bistvo svojega predloga in značaj verske šole. To, kar on imenuje versko šolo, ni ona zloglasna stara šola, katero liberalci v tako kričečih barvah opisujejo v svojih glasilih na shodih in tudi v zbornici. Verska šola, kakoršne on želi, je vpeljana užé več let skoro v vsej Evropi. Tako šolo ima samodržna Rusija in radikalna republika Švicarska, protestantska Pruska in katoliška Bavarska, kakor tudi vse druge nemške države izvzemši dveh: Hesseske in Badenske. Versko šolo, kakoršno on zagovarja, označuje le to, da so otroci v šolah razdeljeni po verah. Katoličani naj imajo svojo katoliško šolo s katoliškimi učitelji, to naj imajo tudi drugoverski otroci. Njegova zahteva pa ne sega tako daleč, da bi se osnovala posebna šola tudi v takih okrajih, kjer je le par otrok druge vere; ti naj hodijo z večino. Knez Liechtenstein zahteva, naj se poučuje verstvo po več ur na teden, nego se to godí v naših šolah, kjer je verstvo potisneno popolnoma v kot ter si neka stranka prizadeva pahniti je celó skozi vrata in to, kakor pravi, iz «pedagogičnih» ozirov. V vseh državah poučuje se verstvo po dva in trikrat toliko ur na teden, nego v naših šolah. Mi ne želimo, pravi knez Liechtenstein, izročiti šole duhovnikom v roke, da v njej po svojej volji gospodarijo. Državni zbor kot osrednje zakonodajsko oblastvo določi naj načela nove šole, deželnim zborom pa podeli pravico, zvršiti je. Tù se še le pokaže, da nismo želeli spraviti šole pod cerkveno oblast, kajti eni deželni zbori podelé nadzorstvo šole posvetnim možem, drugi pa cerkvenim, baš kakoršno bode njih prepričanje. S to izjavo je pokopal knez Liechtenstein svoje federalistiske nazore ter si pridobil priznanje čeških poslancev, na katerih pomoč se lahko zanaša, kakor sodimo tudi po pisavi staročeskíh glasil. Knez Liechtenstein je tudi izjavil, da ne bode mirovala njegova stranka, dokler izvojujejo volilcem to, do česar

ima popolnoma pravo, t. j. versko solo, katero so od njih, poslavši je v državni zbor, odločno zahtevali ter to potrdili z nad milijon podpisi. — Ko je govornik prenehal, čestitali so mu desničarji; leвица in galerija je pa sikala in ropotala. — V naslednji seji je poslanec Weitlof naučnega ministra dra. Gauča prisilil izjaviti se o tem predmetu, kot namestnik cesarjev in poslovodja kneza Liechtensteina. Minister je odgovoril na to, da on ni namestnik cesarjev, ampak le svetnik krone. Pri njegovem delovanju vodi ga načelo pravičnosti in pomirenja narodov, od katerega ne odstopa. Rekel je, da služi celokupnosti države, da ni kreatura kneza Liechtensteina, a tudi ne kreatura častite opozicije. Na to je počela leвица zopet sikati. Po listih pa se je unel boj zoper versko solo in ministra Gauča, ki je bil nekaj ljubimec ponosne levice. (Po „Edinosti“.)

Iz Žalca. Osnovni odbor «Zaveze» je določil **velikonočni ponedeljek t. j. 22. aprila** za dan zborovanja «Zaveze slovenskih učiteljskih društev». Dnevni red in vse drugo priobči se v prihodnji številki.

«Slovensko učiteljsko društvo» v Ljubljani je radovoljno ustreglo odborovi prošnji, da prekrbī vse, kar je potrebno za zborovanje. Hvala mu!

Osnovni odbor, kakor tudi drugi zavedni učitelji, nadejajo se, da bode ta prvi večji učiteljski shod mnogobrojno obiskan. Saj je pa tudi prilika, da slovensko učitelstvo dejansko pokaže, koliko mu je mar za združenje — za «Zavezo». Na svidenje tedaj v Ljubljani!

Nadalje je pristopilo k «Zavezi» «Mariborsko učiteljsko društvo», «Ormoško učiteljsko društvo» se enkrat in to brezpogojno; prijaviło delegate «Ptujsko učiteljsko društvo» gg.: Kaukler Iv., Serajnik Dom., Grebenec Iv. in Strelec Ivan; poslalo imenik članov in pravila «Ormoško učiteljsko društvo», «Gornjegraško učiteljsko društvo» pa svoj letni donesek 1 gld. 80 kr. —

Osnovni odbor „Zaveze“.

Iz Krškega. Vabilo k zborovanju «Pedagogiškega društva» dné 4. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v šolskem poslopji v Krškem. Spored: 1. Društvene zadeve. 2. Razjasnjevanje fizikalnih učil. 3. O vzgoji in pouku. 4. Razgovor ob učnem načrtu. 5. Nasvéti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

Iz Ljubljane. Razne novice o ljudskem šolstvu nam prihajajo zdaj iz budgetne razprave v državnem zboru. Najpred je knez Liechtenstein razlagal in razložil namen in pomen svojega šolskega predloga tako temeljito, da zdaj pač nihče ne more govoriti, da ne vé, kam knez meri sē svojim predlogom. Oglasil se je tudi v imenu vlade gospod naučni minister z izjavo, po kateri se sme soditi, da vlada res sama predloži načrt šolskega zakona, kar je do zdaj le bolj bila govorica. V 26. dan preteč. meseca je poslanec profesor Šuklje v vzglednem govoru razdejal očitanja poslanca Dumreicher-a gledé slovenskega šolstva. Zahteval je tudi premembo šolskega zakona z državnopravnega, narodnega in pedagogičnega stališča. Bog daj, da bi se vse te razprave srečno izšle na korist šolstvu, učitelstvu ter na blagor splošni domovini naši!

— Prihodnje preizkušnje učiteljske sposobnosti za splošne ljudske in meščanske šole bodo pri Ljubljanski izpraševalni komisiji v 6. dan maja t. l. in naslednje dneve. Kandidatje in kandidatnje, ki hočejo priti k preizkušnji, naj prošnje za dovoljenje k preizkušnji v smislu ministerskega ukaza z 31. julija 1886. l., št. 6033 o novem predpisu za preizkušnje učiteljske sposobnosti potom šolskega voditeljstva oddajo pri svoji okrajni šolski oblasti, in če niso v službi, pa sē svojimi spričali in z uradnim zdravniškim spričalom neposredno pri tisti okrajni šolski oblasti, pri kateri so poslednjič služili in sicer o pravem času tako, da bode okrajna šolska oblast mogla do 25. dne aprila t. l. oddati prošnje izpraševalni komisiji. Kandidatje in kandidatnje, ki so svoje prošnje za dovoljenje k preizkušnji o pravem času vložili, naj pridejo k preizkušnji v 6. dan maja t. l. ob 8. uri na c. kr. izobraževališče za učitelje in učiteljice v Ljubljano, ne da bi čakali sē posebnega poziva.

Razpis učiteljske službe.

Št. 418

okr. š. sv. Tukajšnji razpis s 4. februarja t. l., št. 98 se preklicuje ter se vnovič razpisuje služba učiteljska in šolskega voditelja Po d v e l b o m (Col) v stalno, ali začasno umeščenje. Dohodki te službe so 450 gld. (v prvem razpisu je bila plača po pomoti naznanjena s 500 gld.) in prosto stanovanje. Prošnje naj se postavim potom do 15. aprila t. l. vlagajo pri podpisnem uradu.

Prošnje, ki so se vložile pri prvem razpisu in se ne umaknejo, bodo se tudi pri tem razpisu smatrale kot veljavne.

C. kr. okrajni šolski svét v Postojni v 25. dan marcija 1889. l.